

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **D. Ž.**, zastoupen Mgr. Václavem Voříškem, advokátem, se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2017, č. j. KUJI 85612/2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 4. 2019, č. j. 73 A 5/2018 - 44,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 4. 2019, č. j. 73 A 5/2018 - 44, **se ruší.**
- II.** Rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 16. 11. 2017, č. j. KUJI 85612/2017, **se ruší a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 18 200 Kč do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Václava Voříška, advokáta, se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 15. 4. 2019, č. j. 73 A 5/2018 - 44 (dále „napadený rozsudek“), jímž krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 11. 2017, č. j. KUJI 85612/2017 (dále „napadené rozhodnutí“).

[2] **Napadeným rozhodnutím** žalovaný na základě odvolání žalobce změnil rozhodnutí Magistrátu města Jihlavy ze dne 20. 9. 2017, č. j. SZ-MMJ/OD/12898/2017/13, kterým byl

žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 a § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), spáchaných z nedbalosti, a to v souvislosti s porušením ustanovení § 7 odst. 1 písm. c) a § 6 odst. 7 písm. a) téhož zákona. Žalovaný výrok prvostupňového rozhodnutí změnil tak, že protiprávní jednání žalobce je nutné podřadit pod právní úpravu zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), nikoli pod zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Tohoto jednání se žalobce měl dopustit dne 2. 6. 2017, kdy na ulici Křížová v Jihlavě jako řidič motorového vozidla při jízdě držel v ruce telefonní přístroj, a při řízení motorového vozidla u sebe neměl řidičský průkaz. Za toto jednání mu byla uložena pokuta ve výši 1 500 Kč.

[3] Žalovaný popsal průběh správního řízení. Zjistil, že správní orgán prvního stupně vycházel z oznámení Policie ČR, podle něhož žalobce toho dne jako řidič osobního vozidla držel v ruce hovorové zařízení a podle kterého žalobce na výzvu nepředložil řidičský průkaz. Bylo provedeno ústní jednání, kterého se žalobce ani jeho zástupce bez řádné omluvy nezúčastnili. Svědci N. a D. uvedli, že stáli se služebním vozidlem na ulici Úlehlova v Jihlavě, kdy ve směru z ulice Křížová přijelo vozidlo žalobce, které následně pokračovalo směrem do ulice Srázná. Oba policisté viděli, že řidič vozidla u svého pravého ucha drží mobilní telefon. Ve výhledu jim nic nebránilo. Po zastavení vozidla řidič uvedl, že u sebe nemá řidičský průkaz. S ohledem na tyto výpovědi žalovaný dospěl k závěru, že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť oba policisté se shodli, že žalobce v době, kdy kolem nich projížděl, držel v pravé ruce u pravého ucha mobilní telefon, do kterého hovořil, což viděli na vzdálenost 5 metrů. Oba svědci potvrdili, že žalobce na příslušnou výzvu nepředložil řidičský průkaz. Ke změně výroku prvostupňového rozhodnutí přistoupil z toho důvodu, že protiprávní jednání se událo dne 2. 6. 2017, tj. za účinnosti právní úpravy zákona o přestupcích. Pozdější právní úprava by byla použitelná pouze tehdy, pokud by byla pro pachatele příznivější, což nebylo zjištěno. Procesně však správní orgán postupoval správně dle nové právní úpravy.

[4] Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí **žalobu** ze dne 24. 1. 2018 ke krajskému soudu, v níž namítal, že správní orgány porušily čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, neboť v jeho věci mělo být rozhodováno podle pozdější právní úpravy s ohledem na to, že pozdější právní úprava rozšířila kritéria pro výměru sankce za přestupek a umožnila mimořádně snížit pokutu. Žalovaný nadto změnil pouze výrok prvostupňového rozhodnutí, nikoli jeho odůvodnění. Opomněl se rovněž zabývat tím, zda byly splněny podmínky pro změnu rozhodnutí dle ustanovení § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Za vadu výroku označil i to, že pokud chtěly správní orgány aplikovat zákon o přestupcích, měly odkázat rovněž na ustanovení § 13 a § 12 toho předpisu; z hlediska zákona č. 250/2016 Sb., pak chybí odkaz na ustanovení § 37 až § 40. Z výroku prvostupňového rozhodnutí nadto není zřejmé, kdy, po jakou dobu a kde se měl žalobce dopouštět přestupku spočívajícího v tom, že u sebe neměl mít řidičský průkaz. Žalobce odmítl, že by u sebe v inkriminované době neměl řidičský průkaz. Zasahující policisté jej totiž k předložení řidičského průkazu řádně nevyzvali, neboť pouze požadovali předložení dokladů potřebných k provozu motorového vozidla na pozemních komunikacích. Pokud zasahující policisté tvrdí, že se žalobce měl přiznat, je toto tvrzení nepřijatelné z důvodu reprodukované výpovědi. Ve vztahu k údajnému hovorovému zařízení, které měl držet za jízdy, namítal, že původním účelem kontroly bylo neoprávněné zastavení žalobce v křižovatce. Během jednání se zasahujícími policisty se přitom snažil po telefonu domoci pomoci u svého právníka. Teprve až z oznámení o zahájení řízení se žalobce dozvěděl, z čeho byl zasahujícími policisty viněn. Vyjádřil názor, že zasahující policisté se mu pouze mstili za to, že s nimi během jednání nesouhlasil. Jejich výpovědi žalobce označil

pokračování

za rozporné a nedostatečné, když nedošlo k dostatečnému popsání údajného mobilního zařízení, které měl ovládat během jízdy. Zasahující policisté se tak měli podle jeho názoru na shodnosti výpovědi domluvit. Věrohodností výpovědí policistů se správní orgány vůbec nezabývaly. Mohly přitom provést výslech spolujezdkyně. Správní orgány dále pochybily v tom, že neurčily, o jakou formu zavinění se mělo v dané věci jednat; nestačí pouhý obecný závěr o nedbalosti. Materiální stránkou se správní orgány rovněž zabývaly nedostatečně, stejně jako možností mimořádné snížení výměry pokuty dle zákona č. 250/2016 Sb. V neposlední řadě měl za to, že se žalovaný věcí zabýval pouze formálně a šablonovitě.

[5] Krajský soud v odůvodnění **napadeného rozsudku** nejprve podrobně popsal obsah správního spisu. Konstatoval, že správní orgány nakonec správně na věc aplikovaly zákon o přestupcích, neboť nebylo na místě aplikovat pozdější úpravu, která nebyla pro stěžovatele výhodnější. Za změnu ve prospěch stěžovatele totiž nelze považovat přepracování ustanovení o určení druhu a výměry sankce, ani podrobnější vymezení kritérií pro uložení pokuty vyplývající z ustanovení § 38 zákona č. 250/2016 Sb. Vzhledem k tomu, že žalobci byla uložena pokuta na samotné dolní hranici zákonné výměry sankce, nepovažuje za relevantní, aby se správní orgány zabývaly zavedenými novými kritérii pro určení výměry sankce. Podle soudu by správní orgány nemohly sankci uložit ani pod spodní hranici zákonem stanovené sazby podle ustanovení § 44 zákona č. 250/2016 Sb. Tento nový zákon tak v konkrétní věci není pro žalobce příznivější. Soud sice souhlasil s tím, že žalovaný nepoužití pozdější právní úpravy odůvodnil velmi stručně odkazem na dobu spáchání přestupku; taková vada však nedosahuje takové intenzity, aby odůvodnila zrušení napadeného rozhodnutí, jelikož negativní úvaha o výhodnosti pozdější právní úpravy nemusí být uvedena v odůvodnění rozhodnutí. Soud souhlasil i s tím, že žalovaný měl kromě výroku prvostupňového rozhodnutí změnit i jeho odůvodnění, avšak ani to nemohlo zasáhnout do práv žalobce, neboť z napadeného rozhodnutí jasně vyplývá, k jaké změně v dané věci došlo. V projednávané věci přitom podle soudu byly splněny podmínky pro změnu prvostupňového rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, neboť se nejednalo o zásadní či překvapivou změnu. Soud dále nezjistil, že by výrok správních rozhodnutí trpěl vadou. Nebylo totiž na místě v něm uvádět obecné ustanovení ohledně ukládání pokuty, když příslušné ustanovení zákona o silničním provozu je speciální právní úpravou. Není rovněž povinností správního orgánu citovat ustanovení § 12 zákona o přestupcích obsahující obecná pravidla pro stanovení výše sankce. I ve vztahu k výroku stran druhého přestupku (v podobě držení mobilního zařízení) prvostupňové rozhodnutí obsahuje příslušné skutkové specifikace věci, neboť je zde konstatováno, že skutky byly spáchány v jednočinném souběhu, přičemž u prvního přestupku je příslušný popis již uveden.

[6] Ohledně prokázání samotného protiprávního jednání soud odkazem na předchozí rozhodovací praxi správních soudů konstatoval, že výzva policistů k předložení příslušných dokladů nutných k řízení vozidla byla dostatečná a že zahrnovala i výzvu k předložení řidičského průkazu. V posuzované věci sice bylo vhodnější, kdyby postup žalobce správní orgány kvalifikovaly jako porušení ustanovení § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu, jelikož na výzvu policisty nepředložil příslušné doklady, což bylo i dle samotného žalobce prokázáno. V posuzované věci však přihlédl k tomu, že jiným způsobem než výzvou policistů nemohlo být prokázáno, že žalobce u sebe řidičský průkaz nemá; důkladná prohlídka vozidla či samotné podezřelé osoby by byla nadbytečná či dokonce hraničící se zásahem do osobnostních práv. Soud se rovněž ztotožnil se způsobem hodnocení důkazních prostředků prokazujících to, že žalobce za jízdy držel telefonní přístroj. Poukázal přitom na to, že žalobce byl v průběhu správního řízení pasivní, přičemž z provedeného dokazování správním orgánům nemohla vzniknout jakákoli pochybnost stran jiného skutkového děje, na který nyní poukazuje žalobce. Žalovaný tak z logiky věci nemohl reagovat na námítky, které žalobce nyní nově předkládá. Soud měl za to,

že výpověď zasahujících policistů je nutné považovat za věrohodnou, neboť nebylo zjištěno nic, co by jejich výpověď mohlo zpochybnit. Žalobce přitom nenabídl žádné indicie, které by odůvodnily doplnění dokazování rekonstrukcí na místě spáchání přestupků. Nebylo přitom nutné, aby zasahující policisté byli schopni uvést přesný typ mobilního zařízení, které měl žalobce použít. Soud dále konstatoval, že nebylo povinností správních orgánů přesně specifikovat typ nedbalosti, které se měl žalobce dopustit. Pro posouzení viny je podstatné pouze rozlišení zavinění na úmyslné a nedbalostní. Vzhledem k tomu, že správní orgán prvního stupně uložil žalobci pokutu na samé spodní hranici zákonné sazby, nemohlo mít neuvedení konkrétní formy nedbalosti vliv na její výši a zákonnost výroku o výši sankce. Úvahy o naplnění materiální stránky spáchaných přestupků nebylo na místě vést, neboť v typových věcech dochází rovněž k naplnění materiální stránky. Jelikož na danou věc nedopadal zákon č. 250/2016 Sb., nebylo nutné zabývat se otázkou mimořádného snížení pokuty. Napadené rozhodnutí v neposlední řadě soud neshledal nepřezkoumatelné z důvodu údajné šablonovitosti, neboť v projednávané věci se jedná o typový případ porušování zákona o silničním provozu, tudíž nebylo na místě používat zcela nové odůvodnění.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost ze dne 27. 5. 2019. V doplnění ze dne 10. 7. 2019 namítal, že byl nedostatečně zjištěn skutkový stav věci. Není totiž relevantní, zda zasahující policisté použili vůči stěžovateli srozumitelnou výzvu, ale prokázání toho, zda stěžovatel u sebe řidičský průkaz skutečně měl. Stěžovatel trval na tom, že svůj řidičský průkaz v dané chvíli měl, pouze jej nepředložil z důvodu obavy z jeho zadržení policisty. Zasahující policisté jej nadto měli výslovně vyzvat k předložení řidičského průkazu, což neučinili. V dané věci mohl být uznán vinným maximálně z toho, že svůj řidičský průkaz nepředložil, nikoli že jej neměl. Nadto se měl krajský soud zabývat tím, zda zasahující policisté měli v inkriminované době policejní stejnokroj. Závěr o tom, že žalobce neměl řidičský průkaz u sebe, správní orgány dovodily z výpovědi policistů, kteří měli reprodukovat sdělení samotného stěžovatele; taková výpověď je však zprostředkovaná a nepoužitelná. Z rozsudku sp. zn. 5 As 254/2015 nelze dovozovat, že pokud řidič nepředloží řidičský průkaz, tak jej nemá u sebe. Jediným skutečným důkazním prostředkem je tak v dané věci výpověď policistů, která je však v tomto směru nepoužitelná. Stěžovatel setrval na své argumentaci, že nebylo prokázáno a ani dostatečně odůvodněno jeho zavinění. Nesouhlasil s tím, že správní orgán dospěl k závěru, že se jednalo o nedbalost, aniž by specifikoval, zda šlo o vědomou či nevědomou, přičemž touto otázkou se měl správní orgán zabývat alespoň v odůvodnění rozhodnutí. Forma zavinění musí být určena i tehdy, pokud je pokuta ukládána na spodní hranici zákonného rozpětí. Pokud není řádně zjištěna přesná forma zavinění, není dostatečně zjištěn skutkový stav věci, což může mít vliv i pro případné sankcionování budoucích přestupků stěžovatele. Ve vztahu k druhému přestupku spočívajícím v absenci řidičského průkazu stěžovatel trval na tom, že nebyla naplněna materiální stránka přestupku, neboť i když řidič nemá u sebe řidičský průkaz, provádí zasahující policisté v souladu s příslušnou metodikou lustraci takového řidiče. Předložení řidičského průkazu je v takovém případě naprosto zbytečné, stejně jako sankcionování jeho nepředložení. Nad rámec kasační argumentace pak stěžovatel uváděl, že on a jeho zástupce nesouhlasí s tím, aby Nejvyšší správní soud vyvěsil jejich osobní údaje na svých internetových stránkách.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 22. 7. 2019 odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, vyjádření k žalobě a trval na věcné správnosti svého rozhodnutí.

pokračování

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou, jež splňuje podmínky řízení obsažené v ustanovení § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a je proti napadenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatele v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost **je důvodná**.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Nepřezkoumatelnost je natolik závažnou vadou rozhodnutí krajského soudu, že se jí Nejvyšší správní soud musí zabývat i tehdy, pokud by ji stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přitom nezjistil, že by napadený rozsudek trpěl vadami, které podle setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu zakládají důvod nepřezkoumatelnosti, přičemž na její závěry ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod, pro stručnost odkazuje (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75; rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73; rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 – 74; rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130. Stěžovatel sice kasační důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zmínil, ale fakticky uplatnil argumentaci dovolávající se ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) či b) s. ř. s., v jejímž rámci zmiňoval, že krajský soud nedostatečně (či nesprávně) pochopil jeho žalobní argumentaci stran otázky uvedení formy zavinění a jejího prokázání ze strany správních orgánů. Fakticky však stěžovatel se závěry krajského soudu nesouhlasí, neboť neuvádí (a Nejvyšší správní soud nadto takové pochybení ani nezjistil), že by se krajský soud s jeho argumentací nevypořádal, ale namítá, že tato argumentace je nesprávná. To, zda závěry krajského soudu jsou správné a zákonné, však naplňuje kasační důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) nebo b) s. ř. s.

[12] K věci samé a naplnění kasačních důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud uvádí následující:

[13] Ve vztahu k předložení řidičského průkazu stěžovatelem při kontrole Nejvyšší správní soud setrvává na stanovisku obsaženém v rozsudku tohoto soudu ze dne 13. 12. 2016, č. j. 7 As 238/2016 – 26, podle něhož obecně formulovaná výzva k předložení dokladů nutných k řízení a provozu motorového vozidla je dostatečně určitá, tudíž na jejím základě mohou policisté vyzývat kontrolované řidiče k předložení mj. jejich řidičského průkazu. Kontrolovanému řidiči musí být s ohledem na obvyklou tuto frázi zřejmé, jaké dokumenty jsou po něm ze strany zasahujících policistů vyžadovány. I kdyby Nejvyšší správní soud připustil, že by to řidič motorového vozidla netušil, co je zasahujícími policisty vyžadováno - což lze ve vztahu k řidiči, jehož řidičské oprávnění bylo vydáno podle českých vnitrostátních předpisů, vyloučit, neboť takový řidič z povahy věci musí znát zákon o silničním provozu a v něm zakotvenou povinnost řidiče mít u sebe mj. řidičský průkaz) – nic mu nebránilo dotázat se zasahujících policistů na upřesnění jejich požadavku.

[14] V posuzované věci je však sporné, zda správní orgány stěžovateli dostatečně prokázaly naplnění skutkové podstaty přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním

provozu, podle které „*Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až j), nesplní nebo poruší povinnost stanovenou v hlavě II tohoto zákona.*“ Citované ustanovení představuje zjevně zbytkovou klausuli trestající jednání, které není uvedeno pod předchozími písmeny téhož odstavce zákona o silničním provozu a které sankcionuje porušení povinnosti stanovené v hlavě II zákona o silničním provozu. S ohledem na to, že se jedná o skutkovou podstatu, jejíž naplnění je nutné zjistit prostřednictvím jiných ustanovení zákona o silničním provozu, na které odkazuje, je důležité, aby správní orgán přesně uvedl ustanovení hlavy II zákona o silničním provozu, které podle jeho závěru bylo naplněno jednáním přestupce – srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2017, č. j. 4 As 165/2016 - 46.

[15] V projednávané věci byl stěžovatel uznán vinným z přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, kterého se měl dopustit podle výroku prvostupňového rozhodnutí tím, že z nedbalosti porušil ustanovení § 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu, podle kterého „*Řidič motorového vozidla musí mít při řízení u sebe řidičský průkaz.*“ Stěžovatel tak zjevně nebyl trestán za to, že nerespektoval výzvu zasahujících policistů, tj. pro porušení ustanovení § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu, ačkoli zjevně i podle krajského soudu byly splněny podmínky pro konstatování viny za porušení posledně citovaného ustanovení zákona o silničním provozu. Jak je přitom Nejvyššímu správnímu soudu známo z jeho rozhodovací činnosti (viz např. rozsudek tohoto soudu ze dne 13. 12. 2016, č. j. 7 As 238/2016 - 28) správní orgány rozlišují mezi přestupkem spáchaným porušením ustanovení § 6 odst. 7 a § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu. Podle názoru Nejvyššího správního soudu přitom není na místě, aby se v průběhu soudního řízení před správními soudy na základě argumentace žalovaného či správního soudu fakticky měnil výrok rozhodnutí správního orgánu, jímž byl žalobce uznán vinným z přestupku, tak, že účastník řízení byl vlastně uznán vinným z porušení jiné své zákonné povinnosti (byť velmi blízké původnímu ustanovení, které bylo uvedeno ve výroku správního rozhodnutí). Za dané situace tak bylo nutné zkoumat, zda správní orgány skutečně prokázaly, zda stěžovatel porušil ustanovení § 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu, tj. zda u sebe v inkriminovanou dobu neměl řidičský průkaz.

[16] Nejvyšší správní soud přitom souhlasí se stěžovatelem, že za daného skutkového stavu bylo prokázáno pouze to, že stěžovatel nereagoval na výzvu zasahujících policistů a nepředložil jim řidičský průkaz. Jedná se tak zjevně o porušení ustanovení § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu, jehož porušení zakládá odpovědnost za přestupek dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Nepředložení řidičského průkazu na výzvu policisty v rozporu s ustanovením § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu však automaticky nedokládá, že řidič u sebe tento řidičský průkaz nemá, jak ukládá ustanovení § 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu.

[17] Správní orgány v projednávané věci nemohou svůj závěr o tom, že stěžovatel neměl u sebe během kontroly svůj řidičský průkaz, opřít pouze o výpověď zasahujících policistů. Z výpovědi policistů je totiž procesně použitelné to, co sami viděli a vnímali, nemůže se jejím prostřednictvím „zprocesnit“ údajné vyjádření stěžovatele na místě samém. Výpověď policistů ohledně obsahu sdělení kontrolované osoby (stěžovatele) nelze v řízení o přestupku použít jako důkaz – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2016, č. j. 1 As 204/2015 – 33. Z výpovědi zasahujících policistů je tedy možné v posuzované věci použít pouze to, že tito policisté zastavili vozidlo stěžovatele, neboť viděli, jak stěžovatel během řízení držel v ruce telefonní přístroj, přičemž následně jim na jejich výzvu nepředložil svůj řidičský průkaz. Za dané důkazní situace tak správní orgány nemají relevantním způsobem prokázán svůj závěr o tom, že stěžovatel v inkriminovanou dobu neměl u sebe řidičský průkaz.

pokračování

Ačkoli si je Nejvyšší správní soud vědom toho, že s největší pravděpodobností stěžovatel v danou dobu skutečně u sebe řidičský průkaz neměl, tudíž jej nemohl zasahujícím policistům předložit, je toho názoru, že toliko na základě této pravděpodobnosti konstatovat spáchání předmětného přestupku nelze. Bez provedení dalších důkazních prostředků tak nemůže obstát závěr správních orgánů o tom, že stěžovatel neměl v inkriminované době u sebe řidičský průkaz. S ohledem na výše uvedené má Nejvyšší správní soud za to, že jsou bez dalšího splněny podmínky pro zrušení napadeného rozsudku a napadeného rozhodnutí, neboť skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech. Za dané situace se tedy Nejvyšší správní soud ke zbývajícím kasačním námitkám vyjádří již pouze ve stručnosti.

[18] K otázce zavinění Nejvyšší správní soud odkazuje na výrok prvostupňového rozhodnutí, v němž je jasně uvedeno, že správní orgán prvního stupně dovedl, že se jednalo o zavinění z nedbalosti. Správní orgány se tedy otázkou zavinění zabývaly a uvedly ji ve výroku prvostupňového rozhodnutí. Postačilo přitom uvést, zda se jednalo o zavinění úmyslné nebo nedbalostní. Rozlišení mezi vědomou a nevědomou nedbalostí se poté může promítnout do rozhodování o druhu a výměry sankce (§ 12 odst. 1 zákona o přestupcích), tedy do odůvodnění rozhodnutí o přestupku, takové rozlišení tedy nemusí být výslovně uvedeno ve výrokové části rozhodnutí (k tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. 6 As 303/2016 - 37, a ze dne 4. 5. 2017, č. j. 10 As 318/2016 - 46). Otázkou rozlišení se pak (byť velmi stručně a zkratovitě) zabýval správní orgán prvního stupně v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, když uvedl, že „*k přestupku dle ustanovení § 125c/1f) a § 125c/1 k) zákona o silničním provozu není úmyslné zavinění vyžadováno, k odpovědnosti za přestupek postačuje zavinění z nedbalosti, minimálně nevědomé nedbalosti, když obviněný nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl*“, z čehož lze dovodit, že správní orgán měl za to, že v projednávané věci správní orgány u stěžovatele dovedly nedbalost nevědomou. S ohledem na výrok tohoto rozsudku má Nejvyšší správní soud za to, že v dalším rozhodnutí, pokud shledají podmínky pro konstatování odpovědnosti stěžovatele za správní delikt (přestupek), se touto otázkou mohou správní orgány více a podrobněji zabývat.

[19] Pokud stěžovatel v neposlední řadě namítá, že ve vztahu k přestupku spočívajícímu v nepředložení řidičského průkazu či v jeho nedisponování absentuje materiální stránka přestupku, neboť zasahující policisté automaticky provádějí lustraci, musí Nejvyšší správní soud uvést, že argumentace stěžovatele prakticky zpochybňuje samotnou zákonnou konstrukci předmětných přestupků, neboť s ohledem na interní dokumenty policie má stěžovatel za to, že není nutné, aby řidič u sebe měl řidičský průkaz, jelikož policisté mohou vždy údaje sdělené řidičem ověřit z příslušné databáze. Nejvyšší správní soud přitom nemá za to, že jen na základě toho, že policisté mají ve svých interních pokynech (které nemají povahu a sílu zákona) uloženo kontrolovat údaje v příslušných systémech, je možné dovodit, že ve vztahu k porušení ustanovení § 6 odst. 7 písm. a) nebo ustanovení § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu absentuje materiální stránka přestupku. Je věcí zákonodárce, aby stanovil skutkové podstaty přestupků, přičemž judikatura správních soudů vychází v tomto směru z premisy, že „*jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti*.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2012, č. j. 1 As 118/2012 - 23).

[20] Nejvyšší správní soud nemá za to, že jen na základě toho, že stěžovatele kontrolovali policisté, chybí materiální stránka přestupku, neboť policisté mají kontrolované osoby lustrat ve svých systémech: Nadto je nutné poukázat na to, že zákon o silničním provozu ukládá řidiči

povinnost předložit doklady dle ustanovení § 6 odst. 7 citovaného předpisu nejen policistovi, ale i vojenskému policistovi, strážníkovi obecní policie ve stejnokroji nebo celníkovi ve stejnokroji ke kontrole; tyto osoby se přitom nebudou řídit interní metodikou policie, nota bene nemusí mít přístup k týmž systémům jako policie. Nejvyšší správní tak musí teorii stěžovatele, že materiální stránka předmětného přestupku nemůže být naplněna ve vztahu k policistům, kteří si relevantní informace ověřují z příslušných databází, odmítnout. Nejvyšší správní soud tak má za to, že je nutné trvat na tom, aby řidiči respektovali výzvy osob uvedených v ustanovení § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu bez ohledu na to, zda tito mají možnost si příslušné informace z řidičského průkazu ověřit z příslušných databází či nikoli.

[21] Nejvyšší správní soud však s ohledem na výše uvedené (odst. 17) dospěl k závěru, že je nutné zrušit napadený rozsudek včetně napadeného rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, protože nemá za to, že by skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, měla ve vztahu k přestupku spočívajícímu v tom, že stěžovatel neměl v inkriminovanou dobu u sebe řidičský průkaz, oporu ve spisech.

[22] K vyjádřenému nesouhlasu stěžovatele, resp. jeho zástupce, se zveřejňováním osobních údajů na webových stránkách soudu, který ani nelze pokládat za kasační námitku, neboť nemá žádný vztah k předmětu tohoto řízení, Nejvyšší správní soud nad rámec uvádí, že závěry k této otázce jsou zástupci stěžovatele dostatečně známy již z předchozích řízení, v nichž vyjádřil stejný nesouhlas. Nejvyšší správní soud proto odkazuje na svou dřívější judikaturu (srovnej např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. března 2019 č. j. 2 As 383/2017 - 46, ze dne 17. ledna 2019, č. j. 10 As 321/2017 - 38, ze dne 28. listopadu 2018 č. j. 8 As 64/2018 - 44 a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. března 2017 č. j. Nao 118/2017 - 145), v níž na totožný podnět již odpověděl. Zároveň Nejvyšší správní soud judikoval (srovnej např. rozsudek ze dne 31. května 2012 č. j. 9 Ans 5/2012 - 29), že jméno a příjmení advokáta jsou na základě zvláštního právního předpisu zapsána ve veřejně přístupném seznamu. Pokud jsou tedy uvedena v souvislosti s jeho působností, pro kterou byla do veřejně přístupného seznamu zapsána (zde v souvislosti s výkonem advokacie a zastupováním klienta před soudem), nejedná se bez dalšího o chráněné údaje, které by bylo nezbytné anonymizovat. Tím spíše takovým údajem není sídlo advokáta, které je již ze své povahy údajem veřejným.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud po celkovém posouzení věci dospěl s ohledem na nezákonnost napadeného rozhodnutí k závěru, že kasační stížnost je důvodná, neboť byly naplněny kasační důvody ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., a rozsudek krajského soudu proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Vzhledem k tomu, že již v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro zrušení napadených rozhodnutí žalovaného, Nejvyšší správní soud využil své pravomoci dané § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., krajskému soudu nevrátil věc k dalšímu řízení a současně se zrušením rozsudku krajského soudu rozhodl z důvodu procesní ekonomie také o zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného a o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., za přiměřeného použití § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.]. V něm je žalovaný povinen respektovat zde vyslovený závazný právní názor Nejvyššího správního soudu.

[24] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem.

pokračování

[25] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud zvažuje s ohledem na okolnosti případu postup podle § 60 odst. 7 s. ř. s., rozhodne o nákladech řízení samostatným usnesením poté, co účastníkům řízení umožní se k této možnosti vyjádřit.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. října 2019

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu